

Historisk klostergrunnleggelse:

Fra Citeaux til Munkeby

Av sr. Anne Bente
Hadland OP

Trøndelag må ha særlig godt jordsmonn for cisterciensere. For andre gang på ti år ser vi nå fremveksten av en cistercienserkommunitet i området, også denne gang så å si på tuftene av et kloster fra middelalderen, nærmere bestemt på Munkeby, litt nord for Levanger, omtrent en times kjøring fra nonnenes kloster på Tautra.

OG MUNKENE KOMMER fra selveste Citeaux, cisterciensernes moderkloster, hvor den hellige Bernhard av Clairvaux inntrådte og, om ikke grunnla, så i hvert fall reformerte ordenen. Det har vært en nesten kontinuerlig cisterciensisk historie der fra slutten av 1000-tallet og frem til i dag, bare avbrutt av det turbulente 1800-tallet etter den franske revolusjon. Og hva mer er: siste gang Citeaux grunnla et kloster, var i Belgia på 1500-tallet, og nå altså på Munkeby i Trøndelag! "Historisk" er ikke overdrevet i denne sammenheng.

Et enklere klosterliv

Vi har spurt fr. Joël, 55, hvordan de i det hele tatt kom på å grunnlegge i Norge, hvis det var så at de først hadde tenkt å avse brødre til et nytt kloster. Det viser seg at de hadde ikke tenkt å grunnlegge noe som helst før fr. Joël luftet ideen. Da hadde han tilbragt seks måneder i Norge i en sabbatsperiode.

– I mange år hadde jeg hatt tungt ansvar i Citeaux, først novisemester i 14 år, så prior og ansvarlig for ysteriet, jeg ba om en sabbatsperiode og fikk det innvilget.

Men hvorfor Norge?

– Jeg hadde truffet mennesker fra Norge. Under en konferanse traff jeg blant andre sr. Gilchrist fra Tautra, og jeg ønsket å bli kjent med klosteret på Tautra.

Her skal det bygges kloster. Foto: Alan Masek.

Og der var det han unnfanget ideen om et enklere klosterliv, et klosterliv levde under andre forhold enn i Citeaux – et historisk monument med store og tunge strukturer – og en hjørnestein i Cistercienserordenen.

Men altså, fr. Joël reiste fra Norge etter også å ha besøkt Robert Munk og Hylland munkelyd i Telemark, og med seg i bagasjen hadde han et sterkt ønske om å begynne et nytt og enklere munkeliv i Norge. Da han kom hjem, presenterte han ideen – et enkelt kloster, økumenisk åpent og med relativt få munkere – noe som stiller andre krav til ledelse og deltagelse fra munkenes side, og som også vil muliggjøre et enklere liv og en noe langsommere rytme.

Ideen modner

Ideen fikk i første omgang en blandet mottagelse, sier fr. Joël, de yngste ivret for, de eldste – med ett unntak – var helt imot. De syntes ikke det var noen munkere å avse. Men i løpet av et års tid, etter flere møter i kommuniteten, etter en offisiell visitt fra Ordenens ledelse, og etter besøk fra Norge – først biskop Georg Müller, så sogneprest i Oslo Domkirke, Karl Gervin, som holdt seminar for dem om Norge og cisterciensernes historie her – snudde vinden gradvis. Og da det ble avholdt en rådgivende avstemning i klosteret i november i fjor, var det en stor åpenhet for en grunnleggelse. Abbeden spurte da om det var noen meldte seg frivillig, og 7-8 stykker var åpne for å dra. De fire som er plukket ut til

Fra venstre sr. Hanne-Maria, bror Philippe, pater Joël og bror Arnaud under et besøk av brødrene på Tautra. Foto: Alan Masek

grunnleggelsen, er foruten fr. Joël, fr. Arnaud og fr. Bruno, 31 og 33 år, og fr. Cyrill på 81. Han var den av de eldste som helt fra begynnelsen av helhjertert støttet prosjektet, og som hadde følgende budskap under pressekonferansen i Citeaux da prosjektet ble presentert:

– Jeg har følt et Guds kall til en klostergrunnleggelse helt fra starten, den gang fader Joël kom tilbake fra Norge med sitt ønske om å få en form for klosterliv til å slå rot der. Og for meg har det helt fra begynnelsen av ikke vært fader Joëls oppgave alene, det var noe som angikk hele fellesskapet. Kallet skulle gjelde hele kommuniteten.

Lokal støtte

De har funnet et egnet sted, et nedlagt gårdsbruk, som de kjøpte av Ole Petter Munkeby som selv er fra stedet og som er en varm tilhenger av grunnleggelsen. Det er også ordføreren i Levanger. Han var til stede i Citeaux da planene ble offentliggjort og overrakte en sjekk på kr. 60.000,-.

I første omgang skal brødrene bo i et hus de leier mens det bygges kloster. Målet er at klosteret skal bli selvstendig økonomisk så tidlig som mulig, og også i Norge er det osteproduksjon

som blir den viktigste inntekstkilden. (Fr. Joël har i parentes bemerket allerede startet. Helt privat, selvsagt. Det foregikk på badet, bare som et forsøk. Og det fungerte.) Første byggetrinn er følgelig verken kirke eller kloster, men ysteriet. De har knyttet til seg både en fransk og en norsk arkitekt, Hugues Mangenot og Per Audun Letnes, tegningene er klare og innsamlingen har startet!

Den offisielle starten er i september 2009, men brødrene kommer allerede en tur i mars/april for en periode på seks uker for å øve seg i å bo sammen. Det er noe annet å bo fire sammen enn 35 som i Citeaux. De kommer som fremmede til et nytt land, et oppbrudd fra det kjente til det ukjente, som Abraham, vår far i troen, før dem, og i solidaritet med utallige mennesker som i vår tid begir seg i vei mot det ukjente.

La oss ta vel imot dem!

CISTERCIENSERORDENEN er en klosterorden grunnlagt i 1098, oppkalt etter moderklosteret i Citeaux (latin: Cistercium). Ordenen har både en mannlig og en kvinnelig gren, og den har en forhistorie i Norge fra middelalderen av: Lyse koster ved Bergen, klosteret på Hovedøya i Oslofjorden, og Munkeby og Tautra i Trøndelag. Cistercienserordene har i historiens løp gjennomgått flere reformer, og siden slutten av 1800-tallet har den vært delt i to uavhengige enheter: O.Cist og OCSO. Trappistene, som er cisterciensere av den strenge observans, (OCSO), er representert i Norge ved Robert munk og Hylland munkelyd i Telemark, nonnene i Tautra Mariakloster, grunnlagt 1999, og fra 2009 brødrene på Munkeby. O.Cist er representert ved munkeklosteret "Fjordenes dronning" i Storfjord i Lofoten. Det ble etablert i 2004.

Støtt grunnleggelsen

BIDRAG kan sendes direkte til klosteret: Munkeby Mariakloster, kontonummer 4202 13 56772. Gaver kan også gis gjennom tjenesten for fradragsberettigede gaver. Da sendes gaven til Oslo katolske bispedømme, kontonummer 3000 15 11110, merk gaven "Munkeby Mariakloster".